

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod.

Naročnino in laserate sprejema upravnštvo v Katol. Tiskarni, Kopitarjeve ulice št. 2.

Rokopis se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Uredništvo je v Semenskih ulicah št. 2, I., 17.

Izreja vsak dan, izvezemil nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Pe pošti prejemam:

za
selo leto naprej 26 K — h
pol leta " 13 " —
četrť " 6, 50 "
mesec " 2, 20 "

V upravništvo prejemam:

za
selo leto naprej 20 K — h
pol leta " 10 " —
četrť " 5, " —
mesec " 1, 70 "

Za pošiljanje na dom 20 h na mesec.

Štev. 135.

V Ljubljani, v ponedeljek 16. junija 1902.

Letnik XXX.

Iz delegacij.

(Govor del. dr. Šusteršiča dne 6. junija.)

(Dalje.)

Kmečka beda.

Pomislite, da se je od l. 1848, ko je bil izdan zemljiško-odvezni patent, število kmečkih posestnikov zmanjšalo od 3 na 2 milijona, torej za tretjino. Tako propadajo kmečka posestva od dneva do dneva, od leta do leta. Danes je kmečko posestvo v Avstriji do polovice zadolženo. Od l. 1897 so se kmečki pridelki pomnožili za 40 %, davki pa in druga bremena za 115 %.

Čisti dohodek kmetijstva znaša povprek za vsakega, ki živi od kmetijstva, le 100 K na leto, torej 30 v. na dan. In po 30 v. povprek na dan ima torej 13 $\frac{1}{2}$ milijona prebivalstva. Ali je še mogoče kmetom nalagati novih bremen? To je nemogoče! Ljudski poslanec, ki vestno izvršuje svojo nalogo, ne more glasovati za tako novo breme. Kmet danes ne živi od čistih dohodkov svojih zemljišč, ampak že od svojega kapitala, dolgovi vedno raste in z dolgovi se množe tudi prodaje posestev.

In gotovo bodete tudi Vi gospodje vojaškega stanu priznali, da bi država imela slabo vojaštvo, ako bi propadel kmečki stan. To bi bila večja nesreča za državo, kakor če bi ne imel topov.

Protiljudski sistem.

Ne bodem obširno našteval vseh zahtev, ki jih že leta ponavljajo kmečki posestniki in njihovi zastopniki. Vedno in vedno se zahteva, naj bi vojaki služili le po dve leti, da bi ob žetvi in košnji smeli na dom, da bi kmetje neposredno zalagali armado s svojimi pridelki itd. itd.

Toda prepričali smo se, da se vojna uprava prav malo ozira na te zahteve. Saj tudi ni čudno. Delegatje se shajajo v Pešti ali na Dunaju. V delegaciji se govori, graja, ugovarja, ponavljajo želje in zahteve. Konečno se glasuje in vojni minister dobi zadnji vinar, ki ga zahteva za armado. Potem pograbijo svoje papirje in se nam smeje. Misli si namreč: Le kričite in zabavljajte, da le jaz dobim za vojake, kar zahtevam. Drugo leto se isto ponavlja.

Gospod vojni minister je jako potrpežljiv in prijazen; on mirno poslušati najdaljše govore. Vse se tako vrsti, kakor »ringelšpil«. Vozimo se okrog, ustavljamo se na starem mestu, le vožnjo moramo mi plačati.

Letos sem tretjič v delegaciji in nisem še nobenkrat glasoval proti zahtevam vojne uprave. Ali tako ne sme dalje, vse ima svoje meje, zato morajo ljudski poslanci glasovati vsaj proti prevelikim zahtevam. Vsako leto se bode množilo število takih delegatov in tako morda pride čas, ko se mora premeniti zistem v naši vojni upravi, da bode namreč armada v istini ljudsko žutila in živela z ljudstvom ter delovala za blagor države.

Jaz ne rečem besede proti osebi gosp. vojnega ministra; tudi se mi ne zdi umestno, da so nekateri govorniki g. ministru izražali nezaupanje. Saj je vse eno, ali je vojni minister baron Krieghammer ali kdo drugi. Dokler reče delegacija vedno le »da« in »amen«, delal bode vsak vojni minister tako, kakor sedanj.

Ta protiljudski zistem v vojni upravi ni zvezan z osebo vojnega ministra. Ako pa se enkrat vojna uprava prepriča, da delegacija ne reče vedno le »da« in »amen«, ampak tudi »ne«, da delegacija narekuje tudi pogoje za večje troške, potem se zlomi ta protiljudski zistem, in jaz sem prepričan, da bode potem tudi vojni minister bolj voljan. (Dalje sledi.)

Državni zbor.

Dunaj, 15. junija.

Češki klub

Je včeraj v daljši izjavi pojasnil svojo taktiko, zakaj se je upiral, da bi zbornica še v tem zasedanju dovolila davek na vozne listke. Češki poslanci se niso načeloma upirali temu davku, marveč so le svojo veljavo položili na parlamentarno tehtnico. Ko je bil namreč rešen državni proračun, so zahtevali, naj načelniki klubov v dogovoru s predsednikom določijo nadaljni dnevni red. Predsednik pa ni sklical seje načelnikov, marveč postavil na dnevni red poročilo davčnega odseka glede davka na vozne listke. Vsled tega je češki klub dne

23. maja soglasno sklenil, da ne dovoli razprave o tem davku, ker prvič ne gre, da bi se določal dnevni red brez privoljenja merodajnih strank, in drugič, ker parlament koncem zasedanja ne more in ne sme dovoliti novega davka, dokler ne vé, za kaj se porabi.

Vsled pogajanj z vlado in zastopniki drugih strank so češki poslanci dne 10. junija sklenili, da ne prično obstrukcije proti novemu davku, ako vlada izpolni šest znanih pogojev. Vlada je odklonila zadnja dva pogoja, glede odpisa zemljiškega davka in jezikovnega vprašanja, in v tem hipu so češki poslanci vložili nujne predloge za obstrukcijo.

Drugi dan pa je min. predsednik načeloma ugodil tudi zadnjima pogojema, in češki poslanci niso več imeli povoda za obstrukcijo. Glede zemljiškega davka je vlada dovolila nove olajšave in glede jezikovnega vprašanja je obljubil min. predsednik, da hoče o počitnicah storiti potrebne korake, ki utegnejo dovesti do poravnave.

S tem vspedom smejo biti zadovoljni češki poslanci, pa tudi gospod min. predsednik. Češki poslanci so dokazali, da brez njih in proti njim je v zbornici vsako delo nemogoče. Dalje pa so srečni slučajji pripomogli, da se zasedanje ni končalo z obstrukcijo. Ta parlamentarna revolucija je bolezen, ki razjeda parlament. Sicer tudi mi nismo prijatelji parlamenta, kakeršen je, vendar bi bila obstrukcija v sedanjem trenutku le na škodo avstrijskemu prebivalstvu.

Onkraj Litave so se že smejali v pest iz same škodoželjnosti. Ogrji so upali, da obstrukcija razžene avstrijski parlament in da bodo avstrijski vladi narekovali nove pogoje za avstro-ogrsko nagodbo. Ves odij, vso odgovornost bi morali nositi češki poslanci, ker povodi za obstrukcijo so bili premalenkostni.

Tir je torej zopet prost, in tudi vlada more biti zadovoljna s svojim vspedom. Ugodila je češkim željam, ne da bi se Nemci mogli pritoževati o novih »žrtvah«. Nasprotno, odločnost čeških poslancev je prisilila vlado, da je olajšave glede zemljiškega davka zvišala blizu na dva milijona.

In ta dva milijona prideta v prid po vremenskih nezgodah poškodovanim poljedelcem sploh.

Ako torej naredimo bilanco, smemo biti zadovoljni z zadnjim zasedanjem državnega zbora. Konec dober, vse dobro! Državni zbor je zopet enkrat po petih letih redno rešil državni proračun, in s tem tudi celjsko postavo. Sicer je šlo vse polževo pot, toda po nevihtah in povodnih je treba grabelj in motik. Zbornica je rešila vsa zna zakona glede delavskega varstva pri režijskih zgradbah in drugih večjih podjetjih. Poslanska zbornica je rešila zakon, ki prepoveduje nepokrito borzno trgovino z žitom, ki je sedaj v gosposki zbornici v razpravi.

Z novim letom padejo mitniške pregraje na državnih cestah in mostovih. Ob vremenskih nezgodah bode ubogi kmetič imel vsaj to upanje, da mu ne bode treba dajati davka od praznih njiv in s peskom zasutih travnikov.

V razpravi je zakon glede davka na vozne listke. Sicer se mnoge stranke upirajo temu zakonu, toda včeraj je finančni minister razpršil razne pomisleke, da utegne večina glasovati za novi davek, ki zboljša plače diurnistom in pokojnine nižjim državnim uslužbencem in vdoyam.

Ker ima dr. pl. Körber tako srečno roko, morda še Vsenemce pregovori, da dovolijo novo pogodbo s podonavsko parobrodno družbo.

Poslanec Pfeifer za vsled povodnji prizadete prebivalce.

Poslanec Pfeifer je s tovariši vložil naslednji nujni predlog, ki se je takoj odkazal odseku za uime:

Glasom ravnokar iz Šent Jerneja na Kranjskem došle brzozavke je poplavlila reka Krka ozemlje ob svojih bregovih ter vničila vse pridelek na njivah in travnikih.

Ta preplava je tem občutneje zadela obrežno prebivalstvo, ker se še ni moglo oddahniti od velikih škod, ki so mu jih povzročile povodnji prejšnjih let in razne druge nezgode. Nahajajo se tedaj prebivalci v vedni bedi in so nujno potrebni izdatne podpore.

Predlagamo torej: Visoka zbornica skleni: »C. kr. vlada naj takoj odredi preiskavo valed

LISTEK.

Spomini na sv. deželo.

Piše Ivan Knific.

V.

Na valovih pred Jafu.

Dalj časa smo se že vozili ob ravnem obrežju svete dežele, ko se v daljavi prikaže na strmi skali zidano mestece. »Jafa, Jafa!« so začeli klicati potniki, in daljnogled je romal iz rok v roke. Da, bila je Jafa, cilj in konec našega parnika. »Še eno uro«, mi je rekel g. Kasprzycki, »pa stopiva na posvečena tla. S prvim vlakom se odpeljeva v Jeruzalem, kamor dospava proti večeru. Jutri na vas zgodaj pa se udeleživa veličastne velikonočne procesije!« Clovek obrača, Bog pa obrne. Zrl sem na razburkane valove. »Kaj pa, ko bi v Jafi ne mogli izstočiti?« sem maloverno vprašal tovariša. Zmignil je z ramami in obmolnil.

Bilo je zaspano jutro, ko smo se blizali pristanišču. Oblaki so se podili po nebu; solnce je izza njih zvedavo pogledovalo na zemljo, pa zopet zakrivalo svoje srame-

žljivo lice. Dež je ponehal. Zato so pa va lovi naraščali in se dvigali višje in višje. Naš up, da bi se takoj izkrcali v Jafi, je splaval po vodi.

Prišli smo vstric Jafe. Valovi so butali ob skalnato obrežje; visoko so pljuskali in se odbijali. Da bi izstopili, na to ni mislil nihče. Usidrali smo se torej četrť ure od obrežja in čakali, da se morje nekoliko poleže. Zopet so mogočno peli zvonovi in nam naznanjali, da se v cerkvi vrše pomenljivi velikosobotni obredi.

Morje pred Jafu je že navadno nekoliko nemirno; kaj se le, kadar na morju razsaja vihar! Marsikatera ladja se je že razbila ob pečinah, marsikak romar je že v hladnih valovih našel svoj grob. Edino pristanišče v Palestini je Jafa; pa še to mesto nima umetne luke: ladje se morajo usidrati daleč od obrežja. Že večkrat so Francozi ponujali turški vladi, da ji zgrade varno luko; pa Turki si mislijo: Če je bilo pristanišče dobro dosedaj, bo tudi še za naprej.

Najnevarnejše pred Jafu so skale, ki štrle iz morja. Kadar je vreme lepo, vozijo čolni skozi te skale; kadar je pa morje ne-

mirno, morajo brodarji veslati krog njih, da pridejo do obrežja. Nekaj dobrega pa so vendarle te skale; odbijajo namreč močne valove, tako da je morje za njimi še dokaj mirno.

Po strmem in visokem obrežju je posejano mesto Jafa. Vrh mesta kipi proti nebu visok in čeden zvonik prijazne frančiškanske cerkve. Lepe hiše so pozidane po obrežju. Amfiteatralično se dviga mesto iznad morja. Razgled smo imeli torej še dosta lep. Kakor Mozes z gore Nebo, tako smo se mi z morja ozirali na sveto deželo. Naše misli in želje so bile že v njej, stopiti vanjo pa nam je branilo razljučeno morje.

Cel dan smo stali na morju. Nagibalo se je že proti večeru, ko je od Jafe sem priplulo nekaj čolnov. Kakor orehova lupina so se zibali na valovih. Za trenutek so se prikazali vrhu visokega vala, minuto pozneje so izginili v dolini. Ni minilo četrť ure, že so obkrožili ladjo. Truma Arabcev se je razlila med potnike. Trgali so nam prtljago iz rok, in hočeš nočeš, moral si z njimi. In vpili so Vam ti črnci kot jesiharji: arabaki, francoski in laški; tudi ruščino so nekoliko

umeli. Izbrala sva si moža, ki je imel na obleki zapisano: »Terre sainte« (sveta dežela), to je moža, ki prevaža goste katoliškega frančiškanskega zavetišča v Jafi, in se mu izročila na milost in nemilost. Da sva mu morala plačati za trud po 4 franke (= 4 krome), to je v Jafi malenkost.

Nekaj parov močnih rok je držalo čoln, da ga niso valovi odtirali od ladje. Prtljago so nam z viška pometali v čoln. Da se leta ne bi razbil ob ladji, niso spustili mostiča do morja. Valovi so dvigali čoln dva do tri metre na visoko in ga zopet spuščali v globino. Ladija se je zibala na vse strani; Arabci so pa vpili, da je letelo skozi ušesa. Takega prizora še ne pomnim. Z rokami smo se prijeli za ograjo, in kadar je bil čoln najvišje, so nas veslači zgrabili za noge in potegnili v čoln. Valovi so butali ob ladjo in se odbijali sem ter tja tudi v čoln; kopolj je bila precej hladna.

Nabralo se nas je do dvajset potnikov. Arabci so izpustili čoln in odveslali smo proti Jafi. Imeli smo šestnajst veslačev. Posedli so se na konec čolna kot sužnji na srednjeveških galejah; 32 krepkih rok se je uprlo v vesla, in ladjica je rezala valove, da

povodnji povzročene škode in nakloni po plavljenim vasem v krškem in novomeškem okraju primerno podporo iz državnih sredstev.*

Dunaj, dne 12. junija 1902.

Slede podpisali.

Polipi in — dobrote.

II.

Ako bi se »boj za novomeško gimnazijo« od »Narodove« strani vršil s stvarnimi argumenti ter ne z otrovanim krožjem psovk in zavijanja, nikoli ne bi padlo bilo moglo glasilo »napredne« stranke očitati dvornemu svetniku — j—, da

»bode k večjemu samo toliko dosegel, da bode novomeška občina prisiljena, prostor za novo gimnazijsko poslopje državi brezplačno ponuditi, kar bode občini — seve v veliko breme.«

Proti takemu neosnovanemu očitaniu, s kojim se pa lahko zbeга slabo poučeno javno mnenje zlasti v prizadetem mestu, treba naglašati, da zahteva naučno ministerstvo pri vsaki novi zgradbi srednješolski načeloma, da se jej vsaj brezplačno podari stavišče. In strelec, kateri je sprožil to puščico — »das war kein Meisterstück, Octavio« — moral je uže kot veleplivni član ljubljanskega mestnega zbora, v katerem sedi še dandanes, iz skušenj zadnjih let le predobro znati, da je še celo po potresu prizadeti Ljubljani, za katero so se po katastrofi leta 1895 po celem omikanem svetu pobirali milodari, naučna uprava kot pogoj, da se zgradi novo gimnazijsko poslopje, postavila zahtevo, da mora občina podariti zemljišče. Mari misli provzročitelj označene notice ter njegovi novomeški pristaši, da se bode Novemu mestu dovolilo, česar niti po elementarni nezgodi na pol uničena Ljubljana doseči ni mogla?

Jasno kakor beli dan je torej, da brezplačna ponudba stavišča od strani »polipov« v Kandiji sama po sebi nikakor ni mogla slabiti novomeške pozicije.

Nekoliko več stvarnosti, in »Narodovi« sotrudniki tudi ne bi bili prisiljeni, v svoji polemiki posluševati se toliko neokusnih in neprebavnih hiperbol. Komu mari imponuje, ako »Slov. Narod« namenoma zamenja Kandijo z oddaljenimi Stopičami, a še v istem člančiču zagreši očitno nedoslednost, da v jedri sapi Kandijo karakterizuje kot »novomeško predmestje«! Tudi o taki taktiki velja modra francoska prislovice: »Qui trop embrasse, mal étirent«. In če drugi dopisnik toži, da je iz Novega mesta do »grajske njive« cele pol ure hoda, moral bi ljubljanski pokrovitelj, kateri kot spisatelj mnogih romanov iz domače povestnice gotovo natančno pozna svojega Valvazorja, z običajno svojo ljubeznivostjo nemudoma ga poučiti, da je glasom slavnega kranjskega kronista »das Schlösslein Steinhof . . von Rudolfswerth . . keine Viertheit Stunde entlegen.« Pač se je od Valvazorjevih časov sem večkrat uže prenovil ta gradiček, z njegovega stališča pa »na Kamnu« ga desihmal še nihče ni bil drugam premestil!

Sicer pa — kolikokrat moramo še do-povedati slabomnemu sotrudništvu »Slov. Naroda«, da mi Kandijanci na »grajsko njivo« niti resno ne mislimo. To je bil le nek »ballon d'essai«, ter njen lastnik je sam s prvega početka, poznajoč pedestrčne slabosti novomeške, deloval v to svrhu, da ponudimo naučni upravi drugo stavišče, katero bi bilo bližje Novemu mestu. Sam je vodil pogajanja z dotičnim posestnikom, sam je sestavil preliminarno, a navzlic temu pravokrepno kupno pogodbo, in dandanes gre v

je bilo veselje. Sredi Arabcev je sedel njih poglavar; navduševal je svoje ljudi, le ti pa so mu krepko odgovarjali; baš tako, kakor se pri nas delavci navdušujejo pri delu. Zdrčali smo v dolino; valovi so nam zaprli pogled na Jafu; izginili smo takorekoč v morju. Od zadaj je prišel visok val in potisnil čoln naprej; ladjica se je vspela nanj. Vožnja je bila torej zelo zanimiva.

Mimo pečim smo priveslali do brega. Privezali so čoln k bregu in izstopili smo brez vsake nevarnosti. Mimo mitnice in drugih uradov naju je vodnik pripeljal do zavetišča. Samostanski brat, rodome Nemeč s severne Češke, naju je sprejel zelo prijazno. Odkazal nama je čedno sobico, v kateri sva si odpočila od dolge vožnje in blodnje po morju. Ker vlak odhaja samo enkrat na dan iz Jafe v Jeruzalem, in to še le ob dveh popoldan, sva morala prenočiti v Jafi. Vesela sva bila, da sva po šestih dneh morske vožnje srečno dospela v sveto deželo. Da ni bilo nepričakovanih zaprek, bi bila že veliki ponedeljek prenočila v Jeruzalemu; tako pa sva tjakaj dospela še le na velikonočno nedeljo zvečer. (Dalje prih.)

prvi vrsti za uprav idealno stavbeno parcelo, katera je komaj 250 metrov oddaljena od državnega mostu čez Krko. In sedaj, gospodje sosedje v Novem mestu, le nekoliko trenutkov hladnokrvnega preudarka! Ali mislite zares, da bi Vam premestitev gimnazije na ta prostor odnesla, kakor trdi »Gorenjec«, »kakih 100.000 kron na leto — iz mestnega prometa«?! Srce in jedro novomeško je vendar njegov glavni trg, novo gimnazijsko poslopje, dasi na desnem bregu Krke ležeče, bi ostalo vendar v njegovi najbližji bližini, zvezano po najugodnejši cestni zvezi, — skoraj bi rekli, njegovo nameščenje na tem prostoru bode prej ugajalo novomeškim istinitim potrebam, nego če mu poščete stavišče na svojih lastnih tleh. Neprijetna posledica prvotne novomeške strukture je namreč, da velikih stavišč do 4000 kvadr. metrov v svojem ozidju sploh pogrešate. Morali bi ven iz pravega mesta vsaj na Ločansko cesto ali pa na nezravnani svet, kjer stoje razvaline in pogorišča nekdanjih Vaših podov. Vi se morda bojite, da ne bi v sosesčini novega gimnazijskega poslopja v Kandiji nastala kaka prodajalnica ali kak drugi obrt, ter se vsled tega protivite morbitnemu dobičku Kandijancev, toda gospodje obrtniki, trgovci in hišni posestniki na glavnem trgu, ali ne spredite, da vam ista nevarnost preti tudi pri zgradbi na novomeškem ozemlju, kakor hitro jo premestijo tje, kamor jedino je mogoče po dejanskih stavbinskih razmerah vašega mesta?! Razloček je le ta, da si boste morali v tem slučaju iz lastnega žepa kupiti in drago plačati stavišče, napraviti ceste, kanalizacijo in druge pritikline.

Po vsej pravici smemo tedaj trditi kandijanski »polipi«, da po našem projektu niti vi niste oškodovani!

Toda ker nas novomeški dopisniki »Narodovi« niso mogli ugnati s stvarnimi razlogi in ker se mi podgorski debelokožci ne zmenimo za njihovo virtuoznost v psovanju, poskušali so svojo srečo z različnimi grožnjami. Pred vsem nam je z debelim prstom zažugal ljubljanski »ex officio« zagovornik novomeške vladajoče koterije, kazoč na ono tajno »oblast, ki ne bode dopuščala, da bi se na ljubo intrigam dvornega svetnika — j— lahkomišljeno zapravljalo občinsko premoženje«. Iskrena zahvala skrbnemu gospodu, kateri se mora kot občinski referent v deželnem odboru naravno brigati za poslovanje z občinskim denarjem, ali žalibog ga moramo opozarjati na to, da v tem slučaju svojega pretenja ne bode mogel uresničiti. Nakup dotične parcele se je namreč, po medsebojnem jasnem dogovoru med prodajavcem in kupcem, vršil le pogojno, z izrecnim avetom, da vlada zares sprejme ponudbo kandijanskih »polipov«, in v tem smislu se glasi tudi besedilo dotične pogodbe. Torej, ali propade Kandija, — no, potem jej ne nastanejo iz te akcije nikaka bremena, ali pa, ona zmaga, in potem bi radi videli samega gospoda dra. Tavčarja, bode li imel tudi v tem slučaju moralni pogum, odrekati kandijanskim davkoplačevavcem petrditev zahtevanega posojila v svrhu nakupa omenjenega stavišča?!

Resnejša pa je druga grožnja, katera sedaj v premnogih varijantah odmeva iz časnikarskih izlivov novomeških »Narodovih« državnikov. Cuden okus sicer, a gola istina — nas polipe kandijanske hočejo pozobati! In k temu težavnemu delu jih spodbuja sam poročevalec za občinske zadeve v deželnem odboru, velečjim povzdignenim glasom:

»Zatorej mestnemu svetu v Novem mestu na srce polagamo, da se naj ravna po zgledu Ljubljane (nasproti Šišenskim parcelam in Vodmatu) in da naj prične resno in energično akcijo za priklopljenje Kandije k mestni občini.«

K tej stvari, pri kateri je prizadeta po zakonih zajamčena občinska avtonomija, spregovorimo v tretjem in končnem članku.

V Kandiji, 12. jan. 1902.

— j—.

Državni zbor.

Poslanska zbornica bo bržkone že danes završila razpravo o vladni predlogi gledé davka na vožne karte in predlogo sprejela v smislu vladnega načrta. Pri generalni razpravi govorita danes popoldne le še oba glavna govornika, pri nadrobni pa skoro ni pričakovati daljših razprav. Pričakuje se torej, da bo sklep zasedanja morda že jutri, gotovo pa pojutranjim, ker, kakor se trdi, se vsled izjave dr. Schalka, ki je zagrozil z obstrukcijo vsenemcev, predloga o podpori podonavski družbi umakne z dnevnega reda. Rešiti bo torej le še poročstveni zakon in pa imunitetno zadevo Wolfa in Schalka, pri kateri pride bržkone do burnejših razprav.

Deželni zbori bodo sklicani razun češkega, ki se snide baje že v petek, na dan 24. junija in bodo zborovali do 12. julija.

Dr. Rezek in češki radikalci.

Radikalna struja mej Mladočehi je z ministrom Rezkom silno nezadovoljna. Duška tej svoji ogorčenosti dajejo v »Nar. Listih«. Ta list piše mej drugim: »Poslansko zbornico je v petek presenetila vest, da je minister dr. Rezek umaknil svojo demisijo; Rezek se toraj kot minister poda nazaj v Kaltenleutgeben in se povrne kot minister na Dunaj. Minister ni podal ostavke radi tega, ker ni bil edin z ostalimi člani Koerberjeve vlade, marveč zato, ker ni odobral valstališča naših ljudskih zastopnikov. Priznati se sicer mora, da je v malenkostih dr. Rezek mnogo koristil češkemu narodu. Razmere zadnjega časa so pa pokazale, da Rezkova naloga ni bila v prvi vrsti čuvati češke interese, marveč one osrednje vlade napram Čehom. S tem sicer dr. Rezku ničesar ne očitamo, toda njegovo stališče izgubi mnogo na važnosti vskljub vsem priznanjem za malenkostne stvari. Vprašati ga pa moramo, kaj bo v jeseni, ko izjavimo: Tu smo, ne moremo drugače! Nagodbe z Ogrsko ne dovolimo, dokler ne dobimo nazaj jezikovnih pravic. Kam se bo neki dr. Rezek tedaj nagnil?«

Buri in mir.

Glasom oficialnih angleških poročil se je do 13. t. m. udalo in odložilo orožje precej nad 10.000 Burov, ki so vsi prisegli zvestobo Angliji in njenemu ter svojemu novemu kralju. Udale so se po teh poročilih že vse burske čete na vzhodu v pričo generala Bothe ter one v severnem delu Oranje pod poveljstvom generala Deweta.

Zanimivo in za sklep miru zelo značilno pa je, da se doslej še ni prav nič čulo o kapitulaciji burskih oddelkov pod Delareyevim vodstvom. Da bi ta del Burov še ne bil obveščen o sklepu miru, je naravnost izključeno. Nahajal se je namreč še pred nedavnim tako blizu Vereninga, da so Buri gotovo lahko zvedeli, kaj se godi v Pretoriji, kajti celo v Kapstadtu, ki je 600 milj oddaljen od Pretorije, je bil sklep miru znan že naslednji dan. Iz tega dejstva se da sklepati, da imamo tu opraviti z delom burske armade, ki absolutno raje gre v smrt, če si ne bo mogel priboriti popolne svobode; s tem se pa tudi pojasnjuje boji, ki so se bili po preteku treh dni po razglasenju miru blizu Vereninga.

Oficijelno poročilo, ki je došlo sinoči iz Pretorije, sicer javlja, da se nahaja v deputaciji, ki prve dni v juliju odputuje v London, poleg Bothe in Deweta tudi Delarey, toda iz vedenja poslednjega generala se da sklepati, da sklenjenega miru ne odobruje in ne prizna.

Sploh se pa burska srca preveč užaljena, da bi se mirno udala v novo usodo. Morda preje kot se domneva bodo dali Buri duška tem svojim čutilom in se maščevali. Kaj pa še le, ko Stein, Schalk Burger, Dewet in Delarey ob kronanju Edvarda VII. izvedo, da bo Anglija velik del Transvala priklopila Natalu! S tem preti prebivalstvu tega dela največja nevarnost za poangleženje. Kakor ta, je burskim voditeljem neznana še marsikaka druga burska nakana. Da bi nazivali Krügerja še nadalje predsednika, Angležem niti ne pride na um, čeravno ni nobenega civiliziranega naroda, ki bi strmoglavljenemu vladarju oropal prvotni naslov.

Burski prijatelji se seveda vskljub temu ne udajajo pesimizmu. Četudi kapitulira Delarey in prizna mir, pravijo ti možje, priznal ga bo z drugimi voditelji vred le za — premirje. Doživeli bomo namreč še obnovitev obeh republik in vrnitev obeh predsednikov na mesta, ki so se jih sedaj polastili Angleži. Porok zato nam je burska vztrajnost in njegova ljubezen do rodne zemlje.

Iz brzojavk.

Vs enemškidnevnik. Pod vodstvom Schalkovim so v soboto zborovali vsenemci na Dunaju in sklenili na združni podlagi izdajati skoro nov vsenemški dnevnik. — Razburjeni Mažari. V ogrskem državnem zboru je pravil poslanec Košutove stranke Lad. Ratkony, da je drž. poslanec Srb Pavlovič otrokom južnoogrškega

vzgojevalnega zavoda v Szegedinu, ki so na železnici peli mažarske pesmi, zaklical, da pojo brezsrčne pesmi in da naj se sramujejo, da rojeni Srbi pojo take pesmi, ki jih napravijo brezčutne. Govornik je med strahovitim ropotom mažarskih poslancev pozival govornika, naj pride v zbornico in naj se opraviči, ako pa se noče opravičiti, kričal je Ratkony, tedaj naj se nikdar več ne upa pokazati v ogrski zbornici. — O Schalku se je v podružnici društva »Wartburg« v Toplicah izreklo častno sodišče, da ni spoben, da bi dal satisfakcijo. — Baron Schwegel v skrbeh. Baron Schwegel je šel s poslancem Derschatto in Grossom vprašati ministerskega predsednika, ni-li dal Mladočehom kaj narodnostnih koncesij. Körber je odgovoril, da pri vprašanju o narodnostnih zadevah bo postopal v sporazumu z interesiranimi strankami. — Poljaki Z Vestfalskega se poroda, da se mej Poljaki širi agitacija, da ne pridejo k sprejemu nemškega cesarja, ki bo potoval po odnotnih krajih in renskih pokrajinah. Poljski shodi pozivajo Poljake, da izstopijo iz vseh nemških društev in da naj se ne ženijo z Nemkami. Poljski bojkot proti Nemcem narašča. — Tripolis. Turški vali v Tripolisu je brzojavil sultanu, da se boji upora domačinov, in je prosil za pomoč novih vojaških čet. — Podržavljenje železnice. Pogajanja naše vlade z družbo državnih železnic radi podržavljenja se oficijelno prične meseca septembra. Do soglasja menda ne pride drugod, kakor pri državni železnici.

Izpred sodišča.

Avguština Verbič je bila pred novomeškimi porotniki radi zlorabe uradne oblasti in poneverjenja uradnega denarja obsojena na 2 leti težke ječe s postom vsake tri mesece.

Porotne obravnave v Gorici. Dne 23. junija pride na zatožno klop radi tatvine cerkveni ropar 29letni Franc Verdav iz St. Jurija na Stajerskem; 24. junija: Alojzij Vovk, 22 let, od Lisjakov, obtožen umora; 25. junija: učitelj Andr. K. Mlekuš, radi nenravnosti; 26. junija: Val. Mišigoj iz Doline, 29 let, radi ropu; 27. junija: Terezija Busič, 45 let, iz Kozane, radi detomora.

Znižana kazen. V predzadnjem porotniškem zasedanju v Mariboru je bil poštni ekspeditor zagrizeni Nemeč Friderik Niederle radi uradnega poneverjenja obsojen na pet let težke ječe. Uložil je ničnostno pritožbo in sedaj so mu kazen znižali na tri leta.

»Rokovnjači« na Stajarskem. Dobro organizirana tatinska družba je stala te dni pred mariborskim porotnim sodiščem. Obtoženi so bili: 38letni viničar Franc Merc iz Stermeča, 39letna njegova žena Marija 14letni sin Andrej, 51letni posestnik Anton Vidovič iz Velike Varnice, njegov 17letni sin Janez, dalje 58letni posestnik Tomaž Kmetar iz istega kraja, njegov 21letni sin in 48letni viničar Tomaž Zjubar. Ta osmerica je že nekaj let kradla po ptujski okolici in je ulomila na mnogih krajih. Po dnevi je opazovala, kje bi si najlože dobila plena, po noči se je pa zbrala v Mielikovem jarku, kjer je napravila podoben načrt in si očrnila obraze. Po storjenem dejanju se je tatinska družba zopet zbrala v tem jarku in si razdelila plen. Orožništvo je leta in leta zasledovalo predrzne tatove brez vsehpa. Še-le o sv. treh kraljih se je pri neki neznatni tatvini pri belem dnevu izvršeni pri kramarju Sosteriču v St. Vidu izdal načelnik teh rokovnjačev Franc Merc. Hišna preiskava pri Mercu je odkrila celo zalogo ukradenih stvari. Obravnava je trajala dva dni. Zaslišanih je bilo 40 prič. Obtoženci so vse tajili in so preklicali celo vse, kar so v preiskavi priznali. Z vspehom obravnave so obtoženci lahko zadovoljni. Franc Merc je dobil en mesec, njegova žena tri tedne, Andrej Merc 14 dnij in Anton Vidovic en teden strogega zapora. Ostali obtoženci so bili — oproščeni.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 16. junija.

Novomašniki v Ljublj. škofiji.

Ordinacije bodo v ljubljanski škofiji dne 10., 12. in 14. julija. Posvečeni bodo iz IV. I. gg. Ivan Nep. Berce, iz Dražgoš; Karol Čuk, iz Črne Vrha; Fr. Ka. Kimovec, iz Cerklj pri Kranju; Andrej Magajna iz Vrem; Jan. Obgl. Marenčič iz Kranja; Alojzij Merhar, iz Ježice; Fr. Ka. Pavšič, iz Ljubljane, Ivan Krst. Prijatelj, iz Dobrepolja; Val. Sitar, iz Ježice; Fr. Ser. Skulj, iz Vel. Lašč; Rih. Smolej iz Ljub-

ljane. G. Karol Gross bode dobil vsled mladosti le subdijakonot in dijakonot. Iz III. l. sledi gg.: Matej Ahačič, iz Trziča; Mart. Drole, iz Krašnje; Mih. Kmet, iz Št. Lovrenca ob Temenici; Ivan Kriz. Kozina iz Ribnice; Josip Logar, iz Metlike; Mart. Pečarič, iz Metlike; Josip Pirc, iz Velesovega; Leopold Podlogar, iz Škocijana pri Turjaku; Ivan Krst. Strajhar, iz Smartina pri Kamniku; Mart. Stular, iz Metlike.

Osebnost. Višjim geometrom pri razpregl. uradu je imenovan vežbenik gosp. Fr. Witschl v Radovljici za Sv. Križ pri Kostanjevici, vežbenik gosp. P. Kolladzyn v Logatcu pa je začasno nameščen v Krškem.

Osebnost. V Ljubljani se je nastanil s svojo rodbino ruski držav. svetnik in umirovljeni vseučiliški profesor dr. Vinko Šerol.

V Toplicah na Dolenjskem se je za več tednov nastanila soproga dež. predsednika blag. g. Olga Hein.

Umrli je ta dni v goriškem uršulinskem samostanu sestra Katarina Hribar, hči bivšega vadniškega učitelja in glasbenika g. Antona Hribarja. Pogreb je bil v sredo popoldne. — Matija Levstik, posestnik iz Podgore pri Prečini, brat slovenskega pisatelja Frana Levstika, je umrl 9. t. m. Bil je priden gospodar in užival je obče spoštovanje. — V Olomucu je umrl c. kr. stavbni svetnik v pok. g. Franc Vyhna. Svoj čas je bil v Ljubljani jako znan.

Štajarsko učiteljstvo in prihodnje deželnozbornske volitve. Na Štajarskem se bližajo deželnozbornske volitve. O Binkoštih je bil v Gradcu shod zaupnikov štajarskega učiteljstva, na katerem se je razpravljalo, kako naj bi štajarski učitelji obeh narodnosti skupno postopali pri deželnozbornskih volitvah. Sklenilo se je po leti o priliki hajlovskega „Sängerbundesfesta“ sklicati nemške učitelje v Gradec na posvetovanje, na katerega dnevnem redu bo točka: „Stališče nemškega štajar. učiteljstva k prihodnjim deželnozbornskim volitvam.“ Ravno tako se bo sklicalo slovenske učitelje, ki bi se naj posvetovali o isti točki z ozirom, kakor pravijo nemški listi, na slovenske volilce. Seve bo najprej nemški shod in mi bi se prav čudili, ako bi štajarski slovenski učitelji plesali tako, kakor jim bodo nemški učitelji o priliki hajlovske slavnosti zažvižgali. Razume se, da pri volitvah na Spodnjem Štajarskem hočejo Nemci s pomočjo nekaterih imenitnih „Slovencev“ kolikor mogoče speljati vodo na svoj mlin, a slovensko učiteljstvo pokaži, da je prepošteno, da bi na lepe besede nemškega učiteljstva bilo o tej priliki suženj nemških želj in namenov. Ali se tu zadaj ne skriva dr. Mravlag in njegov prijatelj, ki hoče na ta način najprej vreči svoje mreže?

Nov slovenski list v Gorici. Tržaški »Novi List« poroča iz Gorice, da se v tamošnjih rodoljubnih krogih resno pečajo z mislijo ustanoviti nov list, čegar naloga bode energično pobijanje nemoralnega židovsko-naprednega rovanja na Slovenskem.

Poročil se bo g. Ivan Medica, blagajnik kranjske stavbinske družbe, z gđ. Nikolajo Rueh iz Trziča.

Zarodil se je gospod Josip Sik ošek, c. kr. carinski asistent, z gospico Cvetko Parkljevo v Ljubljani.

Članki gosp. dvornega svetnika Šukljeta v »Slovincu« so novomeško napredno trdnjavo tako zbegali, da pristaši nasprotno politične stranke niso vedeli, kako bi odgovorili na njegove mirne, premišljene in tehtne besede. Karakteristično je za gospodo sredstvo, s katerim se hočejo obrniti veljavna nasprotnika: Vzeti mu hočejo častno meščanstvo. Ko bi se to zgodilo, bi seveda gospodje udarili le — posebi. Treznejšim Novomeščanom se to tudi tako dozdeva.

Družba sv. Cirila in Metoda za Istro je imela minuli četrtek svoj redni občni zbor v Opatiji, ki so se ga vdeležili družbeni prijatelji iz raznih delov Istre, Dalmacije, Reke in Trsta. Po sv. maši, ki jo je služil munski gosp. župnik Ryšlavy, in obedu v veliki dvorani »Grand hotela« so se podali ekupsčinarji v Zorino dvorano k zborovanju. Zbor je otvoril predsednik gospod

V. Spinčić, ki je v obširnem, burno odobranem govoru pojasnil pomen in delovanje prekornostne družbe. Iz njegovega ter iz tajnikovega poročila posnemamo, da so se v minulemu letu na novo ustanovile nove družbine šole v Brgodcu, na Voloskem in v Vabrigi, razširile pa v Kasteliru in Polju. Poleg tega je uredila družba šoli v Štokovcih in Vlakovu, le da še ni učitelja. Skupno ima družba sedaj v oskrbi 62 šolskih zavodov. Umrli gospod Zigolič je volil družbi 1000 K, g. Kunderk 6000 K. Vžigalice so donese družbi 3500 K. Razun užigalic je založila družba cigaretni papir, kavo in tulčice, kar je doneslo družbi 35 000 ali za 3500 K več nego prošlo leto. Podružnice ima družba 50. Dohodkov je bilo v minulemu letu 35.174 K 67 v, stroškov pa 38 795 K 81 v. Družbino imetje znaša 124 788 kron 91 v ter se je pomnožilo za 14.541 kron 56 vin. Po zborovanju je pevsko društvo »Lovor« priredilo zabaven večer.

Novo krščansko socialno bralno društvo za Vodmat osnovalo se je včeraj. Namen društvu je pospeševati časopise in čitanje dobrih knjig, kakor tudi prireditve poučno zshavnih predavanj, iger in gledaliških predstav, umrlim članom preskrbovati častno spremstvo pri pogrebu. Ustanovnega shoda, ki ga je sklical naš tovariš Klun, udeležili so se skoro brez izjeme naši vrlji »kolonisti« »Slov. delav. stavbnega društva« v Vodmatu, opzili smo pa tudi lepo število družih naših somišljenikov iz Vodmata in Most, pa tudi žene in dekleta so bile navzoče na ustanovnem shodu. Otvoril je ustanovni shod tovariš Klun, ki je v lepem govoru povdarjal važnost in namen novemu društvu in navduševal navzoče k vstopu. V imenu »Zveze« pozdravil je mesto »Zvezinega« predsednika ustanovni shod »Zvezin« zapisnikar. V svojem nagovoru povdarjal je osobito vzgojevalni namen novega društva in želel, naj bi vsi Vodmatčani pristopili. Želel je tudi, naj bi se prej ko mogoče v društvu zasnova Čebelica. Obljubil je, da bo storila tudi »Zveza«, kar ji bo mogoče, da se novo društvo krepko razvije. Konečno je želel, naj bi tudi naša kolonija na »Viču« prej ko slej ustanovila slično društvo. V pripravljavni odbor izvoljeni so sledeči tovariši: predsednik Klun, ki se je res največ potrudil za ustanovitev novega društva, za kar mu gre vsa čast, podpredsednik Svetek, tajnik in knjižničar Elsner, blagajnik Breskvar in gospodar Trtnik, v nadzorovalni odbor pa tovariša Tekal in Macek. Tudi mi želimo vrlim Vodmatčanom veliko uspeha, pred vsem pa želimo, naj bi vsi Vodmatčani, moški in ženske, pristopili v mlado društvo. Pristopnina znaša 1 krono in mesečna članarina 20 vin. M. M—c.

Shod pomožnih uradnikov za Kranjsko. Dne 15. junija t. l., v nedeljo, se je vršil ob precej dobri vdeležbi v salonu pri »Štajarcu« na Resljevi cesti prvi shod kranjskih državno nastavljenih pomožnih uradnikov. Prišli so odposlanci iz mnogih krajev, tako n. pr. iz Krškega, Vrhnike itd. ter tudi telegrafični pozdravi. Poročal je o položaju drž. pom. uradnikov kolega Reisinger z Dunaja. Njegov referat je bil veleinteresanten. Slikal je boj, ki ga je morala biti organizacija tega stanu, da je spravila vprašanje o drž. pom. uradnikih tako daleč, da je prvi cilj skoro dosežen. Poročevalec je navedel, da je v tem stanu 54 različnih plačilnih kategorij, katere najslabje so v Dalmaciji. Tam so diurnisti, ki imajo devetnajst vinarjev na dan. Opomniti treba, da morajo pom. uradniki opravljati dela uradnikov, ker so mnogokrat isti nezmožni (odsluženi vojski in žandarji). Pozval je konečno navzoče zborovalce, da pristopijo k organizaciji. Nato so zborovalci votirali zaupanje drž. poslancema gospodoma Prohazku in Götzu, ki sta bila edina poslanca, ki sta se v parlamentu zavzemala za pom. uradnike s vseh strani. Potem se je sklenilo ustanoviti kranjsko podružnico dunajskega »Reichsvereina« ter je bil voljen odbor. Brez dvojbe bo ta korak pomenil v socialnem življenju pom. uradnikov novo epoho.

Vodovod v Kranju. Vodopravno postopanje radi kokraškega vodovoda se je vršilo minoli torek, sredo in četrtek ob progi nameravanega vodovoda. Mlinarjem in ža-

garjem ob Kokri sta pripoznala izvedenca odškodnine 245 kron.

Gimnazija v Kranju. Ustni zrelostni izpit na kranjski gimnaziji se prične 23. julija t. l.

Umeščen je bil danes na župnijo Colč. g. Frančišek Pavlin, tamošnji župni upravitelj.

Veselite in shodi Včeraj je veselica »Ljubljane« v Švicariji kaj lepo vspela. Navzočnih je bilo do 800 oseb. Pod vodstvom glasbenega učitelja gospoda Dekleva je zbor kaj spretno pel, posebno se je odlikoval gospod Polašek. Vladala je splošna radost. — Čevljarski pomočniki so včeraj imeli shod pri Pocku in sklenili ustanoviti podružnico socialnodemokratske centralne zveze čevljarskih pomočnikov. — Dne 19. t. m. ima »Pekovsko strokovno društvo« za Kranjsko »pri krona« izreden občni zbor. — Gremij trgovcev v Ljubljani ima občni zbor 24. t. m. ob 3. uri popoldne v »Mestnem domu«.

Trojčke povila je 9. oziroma 11. t. m. gospa Anica omožena Mamilović v Ččariji, eno moško in dve ženski deteti. Omenjena je sedaj mati devetih otrok. Siromatstvo veliko. Trojčki živi, krepki, zdravi.

Ljubljanske novice. — Lastnik trgovine »pri Amerikancu« aretiran — čudni pojavi. Že v soboto smo povedali, da je lastnik tukajšnje trgovine »pri Amerikancu«, ki je zase posebno veliko reklamo delal po listih in v njih svojo veliko solidnost zagovarjal, v veliki zadregi. F. Hodscher je bil bivši kompanjon Schumijeve trgovine — sedaj pa deli isto usodo s Schumijem. Hodscher je v Ljubljani prodajal blago po jako nizki ceni, kar mu je bilo mogoče le, ker je dobival blagó od društva reforme kredita na Dunaju na upanje in je nato gledal, da blago hitro, ako tudi po nizkih cenah proda. Od tega društva je dobil za svojo trgovino v Ljubljani blaga na upanje za 70.000 do 80.000 K. Da bi ložje to blago »zginilo«, je najel tudi v Gradcu prodajalnico, a dr. Licht v Gradcu jo je že v torek zaprl. Takoj, ko je bila graška filijalka zaprta, je Hodscher pobegnil. Upniki so pregledali njegovi trgovini, a niso našli blaga, pač pa 70.000 do 80.000 K pasiv. V Ljubljani se je pustilo trgovino »pri Amerikancu« še odprto, a blagajničarka ne jemlje seve nič več denarja za Hodscherja, ampak za — dr. Wurzbacha, ki je zastopnik upnikov. Hodscher je bil aretiran v Čakovcu in prepeljan v Gradec. Na ljubljanskem trgu se vrše torej čudni pojavi, ki kažejo večje pokanje, kakor pa v tisti gospodarski organizaciji, katero »Narod« vedno blati. — Predvčerajšnjim se je zopet eden tukajšnjih trgovcev z manufakturnim blagom naznanil insolventnim. Nekateri trdke tirjajo razne trgovce že sedaj za dolgove, ki bi zapadli znatno pozneje. Menda bomo zopet kaj čuli. Schumi in Hodscher sta umela s pritiskanjem na cene izvabiti ljudi v njihove prodajalnice, torej ni čuda, da je pri tem trpela ostala trgovina. Aretirani Friderik Hodscher je star 28 let in bo izročen dež. sodišču v Ljubljani. — Napačna vest. »Narod« je poročal, da pogrešajo krčmarico Suhadolnik. Suhadolnik je na Dunaju, kjer je prosila cesarjevega pomiloščenja v neki pravni zadevi, v kateri jo je zastopal dr. Šegula, ki je pa obravnavo zamudil. — Smetina rotovžu. Predovičev hlapec, ki vozi smeti, si je omočil grlo, da bi prah in smeti ložje prenašal. To močenje grla pa je trajalo toliko časa, da so se mu pričele opletati noge in naposled v Špitalskih ulicah ni več vedel, kaj in kam vozi. Usmilil se ga je policaj, ki je zlezal na smetni voz in poganjaj konje proti rotovžu. Ko je hlapec zagledal rotovž, usmilil se je samega sebe in skočil je z voza. Letel je proč, kar je mogel. Policaj ni mogel za njim, ker je moral varovati konje. Hlapec pa kljub temu ni imel sreče. Priletel je v roke drugemu policaju, ki ga je spremil na magistrat. Tu si je tekom nekaj ur odpravil »bolezen v nogah«, ki so se mu zopet toliko utrdile, da mu je bilo zaupati, da ne prevrne sebe in ljubljanskih smeti. — Veliko veselje iz voščkom je napravil včeraj nek avtomobilist, ki se je peljal skozi Ljubljano. Na glavnem trgu tik pred fjakarji mu je avtomobil odpovedal in moral ga je poriniti

naprej. »Statlov avtomobil« upili so izvoščki. Občinstvo se je smejalo veselju izvoščkov in avtomobilistu, ki je ves osramočen potiskal dalje »statlov avtomobil«. Izvoščki so ponosno gledali svoje konje, češ, ljubljanskih fjakarskih konj pa ni nikdar treba tako porivati naprej. — Mirozov priredi jutri zvečer ob 8. uri ljubljanska društvena godba, in sicer od magistrata po Poljanski cesti, čez sv. Petra most, po sv. Petra cesti, Resljevi cesti, Slomškovih ulicah, Kolodvorskih ulicah nazaj v Wolfove in Gosposke ulice, Križevniške ulice čez sv. Jakoba most, po Starem in Mestnem trgu nazaj pred magistrat. — Klobase. Neki vajenec je ukradel mesarju Zajcu mnogo klobas. Sodelovalo je baje še več njegovih tovarišev, tako da je Zajcu izgignilo kakih poldrugisto klobas. — Vožnja spečega fjakarja. Fjakarski konj včasih pokaže svojo samostojnost, zlasti takrat, kadar je fjakar nima. Tako se je včeraj neki izvošček po veselih uricah, spanja potreben, vsedel v voz. Konj je mislil, da mu je treba potegniti ter je fiakaril po dolžnosti naprej. Prišel je pred garnizijsko bolnico. Tam je čutil pomanjkanje vodeče roke in zavozil v kup blata. Nevede, kako in kam, je stal z vozom v blatu potrpežljivo tri ure. Neki delavec pogleda v voz ter zbudi izvoščka. Ne vemo, s kakim obrazom je sedel voznik na kozla, da z njega privede nazaj svojega konja. — Napad. V soboto zvečer okoli 9. ure je napadel brezposeln pijan delavec Gregor Kováč z dela vračajočega se delavca Ign. Sterovnika iz Metelkovih ulic, ga vrgel na tla in mu hotel preiskati žepe. Na klic napadenega so naglo prihiteli ljudje in ga izročili stražniku.

Novice iz Gradca. Razstava psov bo v Gradcu 19., 20. in 21. septembra. Protektorat te razstave je prevzel — grof Clary. — Poskušeni samomor orožnika. Umirovljeni titularni orožniški vodja Supan, star 37 let, je poskušal skočiti v Muro, a je nek civilist dejanje preprečil. Supan je dejal, da s prenizko mirovino ne more živeti. — Graški delavci v Postojni. Graško delavsko društvo »Arbeiterbühne« namerava dne 31. avgusta t. l., ako se oglasi saj 300 udeležnikov, napraviti izlet v Postojno ter si bodo ogledali postojnsko jamo.

Ponesrečil se je 5. t. m. na stezi od Kulpe do Adlešičev 67 letni posestnik Mat. Petek iz Vel. Sela. Padel je preko 50 m. visoke skalnate stene in dobil pri tem tako poškodbo, da je tretji dan umrl.

Utonila je posestniku Jos. Anželcu iz Št. Janža pri Tomislju 18 mesečna hči v bližnjem, znatno naraslem potoku.

Povodenj je povzročila na poljih in travnikih okolu Planine veliko škodo.

Bolezen dr. Otokarja Rybáča. Tržaška »Edinost« poroča: Ta neumorno delavni in v vseh naših slojih visoko čislani rodoljub in prvak tržaških Slovencev je moral prebiti precej težko in dolgo bolezen. Z veliko radostjo moremo danes javiti na mnoga prihajajoča nam vprašanja, da je te zadnje dni stanje g. dr. Rybáča krenilo tako odločno na bolje, da je isti izven nevarnosti.

Kongres društev hišnih posestnikov. Te dni je zboroval na Dunaju kongres delegatov društev hišnih posestnikov. V »Slovincu« smo zahteve hišnih posestnikov posebno glede hišnega davka osvetili v posebnem članku in je bila tozadevna resolucija sprejeta. Deputacija izmej zborovalcev se je v tej zadevi poklonila ministerskemu predsedniku in finančnemu ministru.

Štrajk v Trstu. Cistilke kave so se na shodu pritoževale nad slabim ravnanjem in zlasti pri neki tvrdki se je kot posebno škodljivo naglašalo, da zapro vse delavke skup, in nobena ne sme, bodisi iz katerega koli vzroka, niti za trenutek stopiti od dela. Samo dvakrat na dan sme ven. Zahtevale so se zdravstvene naprave, kot najnižja plača za dninarico se nastavlja 2 K. — Interesenti pri »Društvu za čiščenje kave« so imeli zaradi stavke tudi sestanek, na katerem so izvolili odbor, da se pogaja z delavkami.

Krojači in njihovi upniki. Zaveza krojačev v Avstriji je pričela izdajati liste tistih dolžnikov, ki nič ne plačajo. Ta naj-

novejši list, kateremu je ime „Creditschutzliste“ dobe za naročnino 2 kron na leto samo člani krojaških zadrug, za to pa dobe v tej listi zaznamovane vse tiste ljudi iz vse h avstrijskih dežel, katerim ni posebno priporočljivo dajati na upanje.

Utonil je 24letni mladenič Franc Urh s Hriba v neveljski župniji. Dne 12. junija je nesel v malin, med potoma je padel v narasel potok Uševk. Naslednji dan so ga dobili mrtvega v potoku.

Kasnovan odvetnik. Štajarska odvetniška zbornica je nad pisarno odvetnika dr. Karola Tschebulla za dobo enega leta izvršila disciplinarno kazen.

Povodnji. Na Kočevskem so v mnogih občinah polja in travniki pod vodo.

Samomor — konja. Konju g. Bonfandinija iz Zagraja je hotel hlapec vzeti komat ter ga peljati v hlev, ko sta prišla domov s kratke poti. Ali temu se je konj upri, skočil ter se zagnal z vso močjo v zid z glavo, katero si je prekal ter ostal takoj mrtvega.

Zavarovalna družba „The Mutual“ nam javlja po svojem zastopniku, da je g. Frühlich podpisal bilanco tega društva. Zdi se mu, da ta preklic izvira baje od prejšnje neke konkurenčne strani. Uredništvo naše z dotičnima inseratoma ne identificira.

Najnovejšje od raznih strani. Velikanske povodnji. Na Ogrskem je v la dolini več tisoč johov polja pod vodo. Med Iza Szacsol in Dragomer Falva je voda cesto popolnoma razrušila na osmih mestih in odplovila več hiš. Mnogo železniških mostov je poškodovanih. — Samomor stočnika. Na Dunaju se je v stanovanju svoje sestre ustrelil stočnik 6. artilerijskega polka Guido Wache. — 100letna žena pri sv. očetu. Sv. oče je sprejel te dni v avdijenci 100 let staro Ano Moroni iz Cori pri Vellebro. Kot 11letna deklica je pestovala 3letnega Joachima Peccija, sedanjega papeža. — Nečloveška mati. Na Dunaju je umrl otrok 19letne Leopoldine Kuzelka, ker ga je tako pretepala, da je mlado bitje izdihnilo svojo dušo pod udarci. Sodišče je nečloveško mater obsodilo na eno leto težke ječe. — Laška kraljica in ruska carica ste zopet v blagoslovljenem stanju. — Učitelj Katschinka, ki je bil radi svojega »naprednega« agitarjanja in delovanja na Dunaju odpuščen, se je pritožil na najvišje sodišče, ki je pa njegovo pritožbo odbilo. — Stavka natakarjev v Milanu je končana. Več dni so bile večje restavracije v Milanu zaprte, v manjših gostilnah so pa morali streči gostilničarji s svojimi družinami. — Prvo avtomobilno pošto so ravnokar organizirali v Tunisu. — Belligrajsko trdnjavo so zopet popravili. S tem so se prekršile točke berlinskega dogovora. — Zastrupljena družina. V Rany na Ogrskem je družina kmeta Batko jedla zvečer gobe. Drugo juro so našli sčedje vseh 11 članov družine brez zavesti. Kljub zdravniški pomoči je osem članov družine umrlo, trije so pa še v smrtni nevarnosti. — Proti polkovniku Grimmu se je pričela obravnavati v Varšavi. — Stavka premogarjev v Ameriki Ta stavka je privedla do velikih nemirov. V Wilkenslan so stavkujoči napadli s kamenjem nestavkujoče delavce. Streljali so na vlak, ki je pripeljal delavce, namenjene, da stopijo v delo namestu stavkujočih. Napadeni delavci so se morali vleči v vozovih na tla, da so se ognili kroglijam. V Skrantenu so hoteli stavkujoči nekoga delavca linčati. Skupna zguba valed te stavke znaša na mesec 25 milijonov dolarjev. — Dva anarhista sta prišla iz Cremona v Nemčijo. Policija ju išče. — Obglavljen je bil v Benthenu kočarjev sin Albert Czopka, ker je gozdarja Liermanna iz maščevanja ustrelil. — 150 oseb a retiranah je v Varšavi. Oblasti pravijo, da so odkrile neko zaroto. — Imenovan je rektorjem visoke šole za kmetijstvo na Dunaju prof. Friderik Wachtel.

Ruska prosveta. Okrajna skupščina vladimirske gubernije odločila je koncem leta 1901. da se ima v okraju osnovati 50 šolskih knjižnic, ki bi bile pristopne tudi ljudstvu. Za to se je dalo 20.000 rubljev. Te knjižnice so že osnovane. Začetkom tekočega leta se je sklenilo v tistem okraju ustanoviti še 100 takih knjižnic, za kar se je dalo 40.000 rubljev. Tudi te knjižnice so že ustanovljene. Nadalje se je sklenilo, naj ljudski učitelji napravljajo narodu poljudna predavanja o raznih strokah.

50.000 K je glavni dobitek loterije gledaliških igralcev. Opozarjamo, da bo zbranje nepreklicno 19. junija t. l. in da se vsi dobitki po odtegnjenih 10% izplačajo v gotovini.

Kotiček za liberalce. Pokaženo veselje uživa danes „Narodovo“ uredništvo. G. Supančič je dal zarubiti slabo zidani „Katol. dom“ in razne premičnine. Ves liberalni tabor se je veselil, da dobi pri dražbi v roke zastavo sv. Mihaela, o kateri je „Narod“ pisal, da je zarubljena. Liberalci so sklenili, da jo draže in kupijo. Prišel je sam g. Supančič ter dražil zastavo, ki pa ni bila ona sv. Mihaela, katera je last „Slov. kršč. soc. zveze“, ampak staro dosluženo, nikakor ne posebno dragoceno zastavo „kat. družbe“, katero naši organizaciji že davno nadomestujejo lepše in dragocenejše. G. Supančič zdaj za zasluge, ki si jih je pridobil pri načinu zgradbe, lahko triumfira. Liberalci pa delajo lahko kisle obraze, kajti zastava sv. Mihaela, po kateri so se jim cedile sline, bo tudi odslej naprej vkljub njihovi jezi nastopala javno na čelu društvom. Seveda zdaj tudi g. Supančič lahko koraka po cesti s svojo zastavo.

Društva.

(Rdeči križ.) Pri izvanrednem občnem zboru deželnega in gospejnega po močnega društva Rdečega križa, kateri se je pod predsedstvom g. Josipa Luckmanna dne 12. t. m. vršil, so bili izvoljeni kot za društvene odbornike in sicer za glavno društvo gospodje: dr. Karol vitez Bleiweis, dr. Emil Bock, Fran Doberlet, Josip Dralka, Peter Grasselli, Josip Luckmann, ces. svetnik Ivan Murnik, Ivan Velkoverh. Andrej Zamejic; gospe: Marija Galle, eks. baronica Hein roj. grofica Apraxin, Antonija Kosler, Eugenijska Raspi, Flora Rudesch, Helena pl. Schöppel Sonwalden, Flora Tormin, Fani baron. Wurzbach, Luitgarda Zeschko; za podružnice gospodje: Albin Achtschin, Gabrijel Piccoli, dr. Josip Stare; gospe: Hermina del Cott, Melanija Luckmann, Minka Luckmann. Za računsko preglednike so bili izvoljeni gospodje: Viktor Colloretto, Karol Karinger, Josip Lozar, za namestnika gg.: Rajko Arce in Viktor Rucher. Društveni odbor izvolil je za predsednika gosp. ces. svetnika Ivan Murnika, za predsednico gospo Floro Rudesch, za I. podpredsednika gosp. dvornega svetnika Josipa Dralka, za II. podpredsednika g. Josipa Luckmanna; za I. podpredsednico eks. baronico Hein roj. grofico Apraxin, za II. podpredsednico gospo Antonijo Kosler. Dalje je društveni odbor izvolil za odposlance pri zveznem zboru na Dunaju za glavno društvo gospoda: v. s. sv. dr. G. Ferjančič, eks. grofa Antona Pace; gospe: Antonija Kosler, Luitgarda Zeschko; za podružnice: g. minist. svetnika Ludovika Dimitz in gospo Evgenijo Raspi. V razsodišče so bili poklicani gospodje dež. vlade svetnik Ludovik marki Gozani, višji sodni svetnik Josip Martinak, dvorni svetnik dr. Josip Račič, in za namestnika gg. sodn. svet. Fran Andolšek in dr. Fran Papež.

Telefonska in brzajavna poročila.

Dunaj, 16. junija. Danes je bil pri cesarju v avdijenci dr. Körber. Poročal je o parlamentarnem položaju.

Dunaj, 16. junija. Zbornica nadaljuje razpravo o davku na vožne listke. Seja se je začela ob 3. uri in traja do 7. ure, ko zboruje proračunski odsek. Zadnja seja je jutri ali pojutrišnjem.

Dunaj, 16. junija. Minister Rezek je bil danes pri cesarju. Ostavke ni podal, za to se misli, da ostane v kabinetu. Tudi je danes prišel zopet v svoj urad.

Dunaj, 16. junija. Češki dež. zbor se snide 21. t. m. Zagotavlja se, da po deželnozbornem zasedanju vlada zopet začne jezikovna pogajanja. Najprej bo vlada obravnavala z vsako stranko posebej in bo jezikovne konference sklicala samo, če bo to uvodno posvetovanje dalo kaj upanja na poravnavo.

Dunaj, 16. junija. Slavnost 50-letnetne dunajskega društva katoliških rokodelskih pomočnikov je bila velikanska. Navzočih ogromno društev s 150 zastavami iz najoddaljenejših krajev. Nasprotniki nemi ob velikanskem navdušenju zavednih katoliških rokodelskih pomočnikov. Dunaj je pokazal, da je v resnici krščanskosocialen.

Sternberg na Moravskem, 16. junija. Tu je bil shod nemških svetnikov olomuške trgovske in obrtne komore. Vsi zborovalci so se izrekli ostro in odločno proti češkim zahtevam, dasi je večina tega zborničnega okrožja češka. Zahtevajo, da se v zbornici češkemu jeziku ne prizna enakopravnost. To zahtevo imenujejo predrzno provokacijo. Pristni Tevton Bradaček je poročal, da

se vrši v prihodnji seji konstituiranje zbornice. Pod vsakim pogojem mora zbornica nastopiti proti Čehom in to izvesti, če bi tudi seja trajala tri dni. Ker so Nemci pripravljene nastopiti s silo proti Čehom, se pričakuje ta seja z veliko radovednostjo.

Toplice Rogatec Slatina. Južne železnice postaja **Pöltschach** (Pöltschach). 411 12-8. **Krasno poletno bivališče.** Proizkušeno zdravilišče za bolezni v želodcu, na jetrih in ledvicah, zoper sladkorno bolezen, žolčne kamene, kalčre v goltancu in na krljhu. Prospekte pošilja vodstvo.

Umri so:

13. junija. Ivan Bučar, delavca sin, 13 mesecev, Strelške ulice 15, plućnica. — Marija Tiran, sprevodnika žena, 33 let, Marije Terezije cesta 14, jetika. 14. junija. Frančiška Verhovec, branjevka, 64 let, Breg 4, naduha. — Milutin Debevc, sin. koncipista sin, 11 mesecev, Franc Jožefa cesta 9, meningitis. 15. junija. Marjeta Kastigar, gostija, 79 let, Mestni trg 6, vodenica.

Dunajska borza

dné 16. junija.

Skupni državni dolg v notah	101:70
Skupni državni dolg v srebru	101:55
Avstrijska zlata renta 4%	121:—
Avstrijska krona renta 4%	59:80
Ogerska zlata renta 4%	120:70
Ogerska krona renta 4%	97:95
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gl.	1182:—
Kreditne delnice, 160 gl.	681:—
London v vista	240:25
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	117:33 1/2
20 mark	23:47
30 frankov (napoleonodor)	19:07
Italijanski bankovci	93:80
C. kr. cekini	11:28

Zitne cene

dné 14. junija 1902. (Termin.)

Na dunajski borzi:
Za 50 kilogramov.

Pšenica za junij	K 9:66	do 9:67
„ „ jesen	8:23	8:24
Rž za junij	7:80	7:85
„ „ jesen	6:34	6:35
Koruzna za junij	5:33	5:34
„ „ juli-avgust	5:34	5:35
„ „ sept.-oktober	5:51	5:52
Oves za junij	7:23	7:24
„ „ jesen	6:07	6:08

Na budimpeštanski borzi:

Pšenica za junij	9:25	9:30
„ „ oktober	9:96	9:97
Rž za maj	7:61	7:62
„ „ oktober	6:70	6:71
Oves za maj	—	—
„ „ oktober	6:70	6:71
Koruzna za maj	—	—
„ „ julij	5:16	5:17
„ „ avgust	5:21	5:22

(Efektiv.)

Dunajski trg.

Pšenica banaška	K 9:55	do 10:15
„ „ južno žel.	9:90	10:25
Rž	7:75	8:05
Ječmen	7:00	8:00
„ „ ob Tisi	6:85	7:75
Koruzna ogerska, stara	—	—
„ „ nova	5:40	5:45
Činkvant	—	—
„ „ stara	6:25	6:65
„ „ nova	7:40	7:80
Oves srednji	—	—
Fižol	7:25	10:00

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 506-2 m, srednji zračni tlak 736-0 mm

Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura po Celziju	Vstrevi	Nebo	Podvrtina v 24 urah
14 9 zveč.	730-8	10-3	sl. sever	pol obl.	
15 7. zjutr.	733-0	7-7	sl. jug	megla	2 8
2. popol.	731-4	20-2	sr. jug	del. oblac.	
15 9. zveč.	732-2	14-1	sr. jzah.	jasno	
16 7. zjutr.	732-4	9-7	sl. sever	del. jasno	0-0
2. popol.	729-8	20-2	sr. jug	pol oblac.	

Srednja temperatura sobote 13-4°, norm.: 17-8°.
Srednja temperatura nedelje 14-0°, normale: 17-6°.

Tržne cene v Ljubljani.

Tedensko poročilo
od dné 8. junija do dné 14. junija.

	K h		K h
Goveje meso I. v. kg	1:30	Pšenična moka 100 kg	30:40
„ „ II. „ kg	1:10	Koruzna „ „	16:—
„ „ III. „ kg	1:—	Ajdova „ „	29:50
Telečje meso „ „	1:40	Fižol, liter „ „	—:25
Prasičje „ svezje „ „	1:70	Grah, „ „	—:50
„ „ prek. „ „	2:—	Leča, „ „	—:25
Koštrunovo meso „ „	1:—	Kaša, „ „	—:20
Maslo „ „	2:50	Ričet, „ „	—:—
Surovo maslo „ „	2:40	Pšenica „ „ 100 kg	20:40
Mast prasičja „ „	1:50	Rž „ „	16:—
Slanina sveža „ „	1:40	Ječmen „ „	15:—
„ „ prekajena „ „	1:60	Oves „ „	16:60
Salo „ „	1:30	Ajda „ „	14:40
Jajce, jedno „ „	—:6	Proso, belo „ „	15:60
Mleko, liter „ „	—:18	„ navadno „ „	14:—
Smetana, sladka liter „ „	80	Koruzna „ „	12:60
„ „ kisl. „ „	80	Krompir „ „	5:40
Med „ „ kg	—:—	Drva, trda, m ³ „ „	8:—
Piščanec „ „	1:20	„ mehka, „ „	5:50
Golob „ „	—:40	Seno, 100 kg „ „	8:—
Raca „ „	—:—	Slama „ „	7:—
Zajec „ „	—:—	Stelja „ „	—:—

2 meblirani sobi

se takoj oddasta. — Na željo dobi se tudi dobra hrana.

Leop. Tratnik,

720 3-3 Sv. Petra cesta št. 27.

Oklopju slična barva za zidovja,

katero boja je nespremenljiva, stalna, novitna tudi proti vplivu svetlobe, apna in vremena, ter neodkrsljiva, je priporočljiva posebno stavbinskim podjetnikom, zidarjem mojstrom, hišnim posestnikom itd. Poraba je tako preprosta, da lahko vsakdo sam z njo prevleče vnanje dele poslopjinega zidovja. Edina prodaja pri trvdki **BRATA EBEL** v Ljubljani, Franciškanske ulice. Vnanja naročila proti povzetju. 524 10 11-2

Spretna ter zaslojljiva

kuharica

in postrežnica sprejme se takoj v župnišče. 742 2-1

Naslov pové upravništvo „Slovenca“.

Služba poslovodje.

Solidnega in vestnega poslovodje, izurjenega v vseh strokah specerijskega in manufakturnega blaga, sprejme »Kmetijsko društvo«. Plača po dogovoru. Nastop je odprt s 1. avgustom.

Kjé, pové iz prijaznosti upravništvo „Slovenca“. 734 3-2

lekarna Piccoli

„pri Angelu“ I. 2 (50-24)

Ljubljana. * Dunajska cesta

Železnato vino LEKARJA Piccoli-ja v Ljubljani. Dobiva se v lekarnah

krepča malokrvne, nervozne in slabotne osebe

Pollitrska steklenica velja 2 K. Zunanja naročila izvršuje lekarna Gabriel Piccoli v Ljubljani točno, ako se mu pošlje znesek po poštnem povzetju.

Prodám čisto novo

popolno opravo za špecerijsko trgovino.

Jos. Jebačin,

717 3-3

Ljubljana.

Prodajalka

se sprejme v špecerijsko trgovino.

Ponudbe sprejme upravništvo tega lista pod šte. 550. 740 2-2

Zadnji teden!

Glediščnih igralcev loterija

1 glavni dobitek	à 50000 kron
1 „ „	à 5000 „
1 „ „	à 3000 „
2 „ „	à 2000 „
5 dobitkov	à 1000 „
10 „ „	à 500 „
20 „ „	à 200 „
60 „ „	à 100 „
100 „ „	à 50 „
300 „ „	à 20 „
3500 „ „	à 10 „

Srečke po 1 kroni

priporoča 136 19

J. C. Mayer, v Ljubljani.

Vsi dobitki se po odtegnjenih 10% izplačajo v gotovini.